

SVATÁ LUISA MICHELOVÁ

Fantazie z ledna 1905

To Oreglio di Santa Lucia
s tím nápadem svým, jak se
by občan Mastai Fierri
byl blahoslaven. A ten
ohnivě tvářím přemýšlel
o Kristův očiště
jenž třicet a dvě let
jenž jedno počtu
a papežské slovo
a Syllabus vydal.

Má přívrženci
kam člověk divá
i nelibost se

A Merry de Valf
o chomlostivě
Vádyt obkličena
divokou hordou
co dráždilo by
že hrabě pro
a popravovat

A v tiché
nebo ticha

Ve Vatikáně v komnatě stmělé zimním odpolednem
za velkým stolem dubovým v žlutém plápolu voskovic
dnes kardinálové sešli se, úřad pro výrobu svatých,
jak tribunál raků vařených, ohromných a červených,
již trochu života ještě náhodou zachovali si
a časem pohnou pomalu bizarními klepety.

To Oreglio di Santo Stefano přišel opět
s tím nápadem svým, jak každý uzná, trochu
by občan Mastai Ferreti, vulgo Pius Devátý,
byl blahoslaven. A pokud kardinál to ještě dovede,
ohnivě tvářím pergamenovým i vypaseným líčí
o Kristův ovčinec zásluhy a svatý život pana hraběte,
jenž třicet a dvě leta seděl na slavném Petrově stolci,
jenž jedno početí učinil navěky neposkvrněným
a papežské slovo z katedry navěky neomylným
a Syllabus vydal, Syllabus nadevše výmluvný...

Má přívržence dobrý Oreglio. Však v komnatě té,
kam člověk dvacátého století přístupu naštěstí nemá,
i nelibost se zračí v několika tvářích kardinálských!

A Merry de Val tlumočí i jménem občana Sarta
o choulostivé věci té důvodné pochybnosti.
Vždyť obklíčena prý církev, zbudovaná na Skále,
divokou hordou nepřátel, a třeba stříci se všeho,
co dráždilo by smečku lačnou již a dobře pamětlivou,
že hrabě pro radost si choval vězně v žalářích
a popravovat dával, postřílet nevděčné rebelanty...

A v tiché komnatě stmělé hlas teď se významně tlumí,
neb třeba říci ledaco mezi řádky výkladu

o ubohém vnuku židovky, stíženém padoucníci,
30 jenž podivnými cestami dostal se pod tiáru...
A křižují se důstojné pro i proti hlasy,
dnes červený ten tribunál je pod povrchem zmítán,
že proti dobrému zvyku ani nedříme nikdo
a pozornost je napjata, zatímco nevinné zraky
35 do žlutého světla voskovic hledí a hledí...

Ne, nepozorovali šumotu, snad ani žádný nebyl,
ač v temnu za křeslem Oreglia, jenž právě chystal se
mluvit,
nahatý vztýčil se ďábel, nahatý, chlupatý, rohatý,
a dlouhý, lysý svůj ohon na konci se štětkou chlupů
40 do výše pozdvihl a přímo jím na stůl mířil.

„Nu, a teď dosti, pánové, dosti zbytečných tlachů,“
— a ohon dopadl na stůl, že většina svíček zhasla,
a zaduněl hlas jako hrom, že v červená roucha
se klepeta rychle stáhla a zapadly všechny hlavy —
45 „je Pius mým a všickni ostatní mími jsou také
již dávno, dávno; neračte namáhati se příliš.“
A ohon znova dopadl a hlas byl slavnostní trochu:

„Já navrhuji vám tu dnes Luisu Michelovou!“

Cos pohnulo se v pláštích, snad mdloba se pokoušela,
50 a z křesla Oreglioiva červeň mizela pomalu pod stůl.
Však tichou komnatou zněl dál teď ďáblův plaidoyer:

„V slz údolí, kde pláčou vyhnané děti Evy
a v potu tváře chléb dobývají pro jiné,
zvěstovat přišla a dobývat království nebes na zemi;
55 nu, co bych si já s ní počal, já, ďábel katolický?

Hladové ke chlebům vedla, žíznivé napájela,
o šat svůj se dělila se všemi, kdož byli nazí,
z almužny druhů svých žila, z krvavě zasloužené,

60 a i o tu almužnu dělila se s chudšími ještě;
nu, co bych si já s ní počal, já, ďábel katolický?

Jen soucit znala a boj a sebeobětování
pro vyděděné a hladové, pro novou budoucnost lidstva,
pro člověka zítřejšího každickým dechem žila
a trpěla za to v žalářích i v Nové Kaledonii;
65 nu, co bych si já s ní počal, já, ďábel katolický?

Což nezalekl se před ní sám Galliffet krvežíznivý,
což nemíjela jí věčně potupná slina lidská,
což dokonce sama smrt neváhala tak dlouho?
70 Nu, co bych si já s ní počal, já, ďábel katolický?

Že ovšem nevěřila v boha a naši církev,
to přiznám, přiznati musím; však pánové, na srdce ruku,
kdopak z nás ještě věří v dobrého starého pána,
ježž pomáhali jste pilně uložit k věčnému spánku?
A co se týče té církve, přiznejme si to také,
75 že já i vy pečujeme jen svorně o její blaho,
by chléb mohla nám dávat, chléb, pečeně a víno.“

Tak tedy ďábel se rozohnil. A nepovšiml si ani,
že v komnatě potemnělé nezbylo živé duše,
neb kardinálové sešli se pod stolem pomalu všickni
80 a z dosahu ďáblova ohonu po čtyřech odplížili se
a beze slova dveřmi zmizeli, za nimiž komorník chrápal.

Tu ďábel usmál se, snesl se do křesla Oreglio
a zadumal se nad stolem, pravicí opřev hlavu,
a levicí upaloval si v malém plaménku svíčky
85 na ohonu konečky chlupů. A když ho již zápach
ke kašli dráždil, vstal pomalu a zamručel tiše:

„Jen pro mne snášejí práci. Však námahou jsem již
zdrčen
a cítím, že i já ve hrob spěji, dost napracovav se pro ně.

Oh, bláhoví, nepomýšlejí, co beze mne sobě počnou.
90 Vždyť skuteční svatí lidstva nadarmo nepracují.“

Pak protáhl se. Záda si narovnal. Zmizel.